

Eineltisáætlun

Seyðisfjarðarskóli er Olweusarskóli og stuðlar að jákvæðum samskiptum milli nemenda, kennara og foreldra. Gott og uppbyggilegt samstarf allra sem koma að uppeldi barna er mikilvægur þáttur í góðu skólastarfi. Í Seyðisfjarðarskóla er einelti ekki liðið í neinni mynd, hvorki meðal nemenda né starfsfólks. Einkunnarorð Seyðisfjarðarskóla, í hverju barni býr fjársjóður, eru höfð að leiðarljósi í öllu starfi skólans.

Skilgreining á einelti

Einstaklingur er lagður í einelti ef hann verður fyrir endurteknum, neikvæðum verknaði eins eða fleiri einstaklinga yfir ákveðið tímabil. Einelti er árásarhneigt eða illa meint atferli, endurtekið yfir ákveðinn tíma þar sem ójafnvægi afls og/eða valds er í samskiptum. Einelti hefur ýmsar birtingarmyndir, til dæmis:

Félagslegt einelti: einstaklingur er skilinn út undan í leik, mætir neikvæðum svipbrigðum s.s. illu auga eða afskiptaleysi.

Andlegt einelti: einstaklingur er þvingaður til þess að gera eitthvað sem stríðir gegn vilja, réttlætiskennd eða sjálfsvirðingu viðkomandi.

Líkamlegt einelti: einstaklingur verður fyrir barsmíðum eða líkamlegu ofbeldi.

Munnlegt einelti: einstaklingur er uppnefndur, honum strítt eða niðurlægjandi athugasemdir eru látnar falla.

Rafrænt einelti: einstaklingur fær illkvittin skilaboð í gegnum samskiptamiðla eða með öðrum rafrænum hætti, svo sem í tölvupósti, eða á samskiptamiðlum, í smáskilaboðum eða trúnaðargögnum um hann dreift.

Forvarnir gegn einelti

Til þess að koma í veg fyrir einelti þarf virkt og jákvætt samstarf foreldra, kennara og nemenda. Stuðlað er að fræðslu til kennara, foreldra og nemenda og starfsfólk er ávallt vakandi yfir samskiptum. Mikilvægt er að foreldrar séu fræddir um birtingarmyndir eineltis á kynningarfundum á haustin. Starfsfólk skólans fær reglulega fræðslu og umræðu um eineltismál er haldið gangandi.

Skólareglur gegn einelti

1. Við leggjum ekki aðra í einelti.
2. Við aðstoðum þá sem verða fyrir einelti.
3. Við eigum líka að vera með þeim sem auðveldlega lenda í að vera einir.
4. Ef við vitum að einhver er lagður í einelti eigum við að segja umsjónarkennaranum eða öðrum fullorðnum frá því.

Hlutverk eineltisteymis

Í eineltisteymi skólans sitja lykilmenn Olweusaráætlunarinnar í leik- og grunnskóladeild auk stjórnenda allra deilda. Teymið ber ábyrgð á að unnið sé samkvæmt eineltisáætlun skólans og að brugðist sé við tilkynningum um einelti samkvæmt fyrirfram ákveðnu vinnuferli. Teyminu ber að grípa inn í framvindu mála og setja rétta stefnu sé ástæða til. Þá ber teymið ábyrgð á að nemendakönnun sé lögð fyrir árlega og tengsla- eða vinakönnun í öllum nemendahópum að minnsta kosti einu sinni til tvisvar á ári. Í kjölfarið skal tryggja að niðurstöður kannanna séu kynntar fyrir starfsfólki, nemendum og foreldrum. Teymið sér til þess að foreldrafundir séu haldnir og að eineltisáætlun sé vel kynnt fyrir foreldrum og grenndarsamfélaginu. Lykilmenn halda utan um og skipuleggja námsdag gegn einelti árlega og safna saman hugmyndabanka með verkefnum sem styðja við vinnu gegn einelti. Þá eru lykilmenn og teymið til stuðnings kennurum í vinnu gegn einelti og teymið undirbýr fræðslu fyrir starfsfólk allra deilda. Ef ekki næst að uppræta eineltismál er leitað til Skólaskrifstofu Austurlands.

Hlutverk nemenda

Nemendum ber að temja sér kurteisi, tillitssemi og virðingu í samskiptum. Þeir eiga að vera upplýstir um skólareglur og fylgja þeim. Þá eru þeir hvattir til að vera meðvitaðir um líðan samnemenda sinna og láta sig varða ef þeir verða vitni að neikvæðri hegðun og láta einhvern fullorðinn vita.

Hlutverk foreldra

Foreldrar gegna mikilvægu hlutverki í baráttunni gegn einelti. Þeim ber að kynna sér eineltisáætlun skólans og fylgjast með samskiptum barna sinna og annarra nemenda. Enginn skal skilinn útundan og mikilvægt er að foreldrar hvetji börn sín til að vera líka með þeim sem lenda í að vera einir. Þá er einnig áriðandi að foreldrar fylgist vel með netnotkun barna sinna og hafi strax samband við starfsfólk skólans ef þeir hafa grun um eða verða varir við að barn sé í vanda.

Listadeild

Í skólanum gilda skólareglur gegn einelti. Kennarar í listadeild taka þátt í Olweusarstarfi skólans með virkum hætti og eru ábyrgðaraðilar í starfi með nemendum. Eineltismál sem koma upp í listadeild eru rædd skipulega á fundum starfsfólks og vaktanir skráðar. Virkt samtal er á milli starfsfólks listadeildar og annarra deilda og skráning er með sama hætti og í grunnskóladeild.

Grunnskóladeild

Í skólanum gilda skólareglur gegn einelti. Árlega er lögð fyrir Olweusarkönnun í 4. - 10. bekk. Tvisvar á ári eru tengslakannanir lagðar fyrir í öllum bekkjardeildum og á hverju ári er haldinn námsdagur gegn einelti þar sem nemendur skólans sinna fræðslu um eineltismál í samfélaginu. Áhersla er lögð á öflugna gæslu og samhæft eftirlitskerfi. Reglulega koma saman uppeldisfræðilegir umræðuhópar auk þess sem eineltisteymi er starfrækt innan skólans. Eineltismál sem upp koma í grunnskóladeild eru rædd á fundum starfsfólks og vaktanir skráðar.

Aðgerðir í hverjum nemendahópi grunnskóladeildar

Á hverju hausti eru kynningafundir fyrir alla forelda þar sem eineltisáætlun skólans er meðal annars kynnt og rætt um jákvæð samskipti og góðan skólabrag. Þá er boðað til foreldrafunda í grunnskóladeild þegar niðurstöður Olweusarkönnunarinnar liggja fyrir eftir áramót. Vikulegir bekkjarfundir eru haldnir í öllum bekkjum grunnskóladeildar þar sem meðal annars er farið yfir eineltishringinn.

Aðgerðir vegna einstaklingsmála í grunnskóladeild

Allar ábendingar um einelti eru teknar alvarlega, hegðun sem getur bent til eineltis er skráð á þar til gerð eyðublöð og færð umsjónarkennara viðeigandi barns. Þegar grunur um einelti kemur upp

er mikilvægt að unnið sé með málið af nærgætni og alúð. Greina þarf og uppræta þá hegðun sem í eineltinu felst og hjálpa þeim aðilum sem eiga hlut að máli. Samkvæmt Olweusaráætluninni eru tekin alvarleg viðtöl við gerendur og þolendur eineltis auk viðtala með foreldrum og þeim nemendum sem málið varðar. Ef þörf krefur eru einnig haldnir fundir með öllum foreldrum í viðkomandi árgangi.

Meðferð eineltismála í grunnskóladeild:

1. Ef grunur um einelti kemur upp eru upplýsingar um málið skráðar af/eftir þeim sem tilkynnir, svo sem dagsetning, málsaðilar og stutt lýsing.
2. Umsjónarkennari/deildarstjóri kannar málið og setur vöktun á samskipti meðal starfsfólks.
3. Ef grunur um einelti er staðfestur í kjölfar vöktunar fer fram viðtal við þolendur sem og gerendur málsins þar sem viðtalsform Olweusaráætlunarinnar er haft til hliðsjónar. Æskilegt er að aðili úr eineltisteymi sé viðstaddur viðtölin. Þá er haft samband við foreldra og þeir upplýstir um að viðtal hafi farið fram. Ef grunur um einelti er ekki á rökum reistur er vöktun afturkölluð.
4. Ef eineltið er viðvarandi eftir ofantaldar aðgerðir fara fram viðtöl við geranda ásamt foreldrum og við þolanda ásamt foreldrum. Æskilegt er að aðili úr eineltisteymi sé viðstaddur viðtölin.
5. Ef ekki tekst að uppræta eineltið eftir ofantaldar aðgerðir er málinu vísað til eineltisteymis skólans og þaðan til nemendaverndarráðs sem leitar þeirrar aðstoðar sem þörf er á til að stöðva eineltið.

Umsjónarkennari getur ávallt leitað aðstoðar eineltisteymis um úrlausn mála. Mikilvægt er að upplýsa foreldra/forráðamenn um stöðu mála á öllum stigum.

Leikskóladeild

Í skólanum gilda skólareglur gegn einelti. Félagstengslakönnun er lögð fyrir nemendur tveggja eldri deilda leikskólans. Árlega er haldinn vinadagur auk þess sem unnið er með lífsleikni og gildi eins og virðingu, vináttu og samkennd. Nemendur taka þátt í að móta reglur um samskipti. Áhersla er lögð á virkt eftirlit á öllum svæðum deildarinnar úti og inni. Umræður um einelti fara fram á skipulagsdögum, starfsmannafundum og deildarfundum auk þess sem eineltisteymi er starfrækt innan skólans. Eineltismál sem upp koma í leikskóladeild eru rædd á vikulegum fundum deildarstjóra og á deildarfundum.

Aðgerðir vegna einstaklingsmála í leikskóladeild

Allar ábendingar um einelti eru teknar alvarlega. Greina þarf og uppræta þá hegðun sem í eineltinu felst og hjálpa þeim aðilum sem eiga hlut að máli. Grunur um einelti fer í þann farveg að viðkomandi deildarstjóri er látinn vita. Ábendingar geta borist frá foreldri, starfsfólki eða barni. Deildarstjóri leggur mat á málið samkvæmt skilgreiningu skólans um einelti. Deildarstjóri aflar upplýsinga frá starfsfólki og öllum þeim sem koma að leikskólastarfinu og ákveður næstu skref eftir að hafa ráðfært sig við eineltisteymi skólans.

Meðferð eineltismála í leikskóladeild

1. Ef grunur um einelti kemur upp eru upplýsingar um málið skráðar eftir þeim sem tilkynnir, svo sem dagsetning, málsaðilar og stutt lýsing.
2. Deildarstjóri kannar mál og metur hvort um einelti sé að ræða.
3. Ef grunur um einelti er staðfestur fer fram viðtal við þolendur sem og gerendur málsins. Þá er haft samband við foreldra og þeir upplýstir um að viðtal hafi farið fram. Hver er ábyrgð foreldra í eineltismálum og hvað þeir geta gert til þess að hjálpa barni sínu og leikskólanum. Ef grunur um einelti er ekki á rökum reistur er vöktun afturkölluð.
4. Ef eineltið er viðvarandi eftir ofantaldar aðgerðir fara fram viðtöl við geranda ásamt foreldrum og við þolanda ásamt foreldrum.
5. Ef ekki tekst að uppræta eineltið eftir ofantaldar aðgerðir er málinu vísað til eineltisteymis skólans og þaðan til nemendaverndarráðs sem leitar þeirrar aðstoðar sem þörf er á til að stöðva eineltið.

Deildarstjóri getur ávallt leitað aðstoðar eineltisteymis um úrlausn mála. Mikilvægt er að upplýsa foreldra/forráðamenn um stöðu mála á öllum stigum.

Starfsfólk

Ef starfsfólk skólans telur sig verða fyrir einelti er unnið eftir eineltisáætlun kaupstaðarins sem finna má í stjórnendahandbók. Ávallt skal tilkynna næsta yfirmanni ef um mögulegt einelti er að ræða.

Eineltisáætlun unnin og samþykkt í fræðslunefnd vorið 2018.

Til endurskoðunar vorið 2023

Viðauki 1 - Vinnuferli vegna vinnslu eineltismála (myndrænt)

Viðauki 2 - Gátlisti fyrir umsjónarkennara/deildarstjóra vegna eineltismála

Viðauki 3 - Skráningarblað vegna eineltis og samskiptavanda

Viðauki 4 - Tengslakönnun í grunnskóladeild

Tengslakönnun - grunnskóladeild

Hvaða krökkum í bekknum viltu helst vera með í frímínútum eða matarhléinu?

Nefndu þrjá_____

Hvaða krökkum í bekknum viltu helst vera með í hópvinnu?

Nefndu þrjá_____

Hvaða krökkum í bekknum viltu helst vera með eftir að skóla lýkur á daginn?

Nefndu þrjá_____

Viðauki 5 - Vinakönnun í leikskóladeild (félagstengslakönnun)

Vinakönnun - leikskóladeild

Hver er besti vinur þinn í leikskólanum:_____

Hvern finnst þér skemmtilegast að leika við inni?_____

Hvern finnst þér skemmtilegast að leika úti?_____

Hvernig líður þér í leikskólanum?_____